

تجربه‌های معلمی در «آموزش خواندن»

ترجمه: طیبه الدوسی

همچنین، برای من هم خیلی دیر نیست تا آن‌ها را بیاموزم.
• ری لئونارد، معلم علوم مدرسه راهنمایی گالسکو، الکساندریا، ویرجینیا

الگوی تفکر

داشتم درسی را با صدای بلند برای دانش‌آموزان پایه پنجم می‌خواندم که به پرائتزی رسیدم. طبق روال، صدایم را به‌عنوان نشانه‌ای صوتی پایین آوردم تا شاگردان را متوجه آن مفهوم کنم. در آن لحظه از خودم پرسیدم آیا آن‌ها متوجه می‌شوند که چرا این کار را می‌کنم. بنابراین، مکث کردم و توضیح دادم که چگونه قطع صدا، مفهومی را که سعی دارم از طریق تغییر آهنگ انتقال دهم، نشان می‌دهد. در این هنگام، یکی از دانش‌آموزان گفت، «آه، واقعاً؟!» و من متوجه شدم که به یک نیاز یادگیری پاسخ گفته‌ام. الگوی من برای خوب خواندن کافی نبود. دانش‌آموزان نیز نیاز داشتند الگویی از تفکر را که ورای خواندن بود به آن‌ها یاد دهم.

• اسکات هیدن، مدیر برنامه درسی و آموزش، مدرسه بین‌المللی محلی، بانکوک، تایلند

اشاره

دانش‌آموزان سراسر دنیا، با همه تفاوت‌های آموزشی و فرهنگی موجود، شبیه به هم هستند. در این مقاله تجربه‌های تعدادی از معلمان آمریکایی درباره آموزش خواندن آورده شده است. این تجربه‌ها ممکن است بتواند تأمل معلمان علاقه‌مند را در ایران نیز برانگیزد.

هیچ وقت دیر نیست

چند سالی است که مهارت خواندن در برنامه درسی مورد توجه قرار گرفته است. اکنون از من نیز، به‌عنوان معلم علوم، انتظار می‌رود راهبردهای خواندن را به دانش‌آموزانم به‌عنوان بخشی از آموزش علوم تدریس کنم. به یاد نمی‌آورم هنگامی که محصل بودم، چندین مهارت و راهبردی را که هم‌اکنون آموزش می‌دهم به کار برده باشم؛ ولی اکنون نتیجه تجربه‌ای که از تدریس مهارت‌های خواندن متون غیرداستانی به دانش‌آموزان به‌دست آورده‌ام، خودم نیز از آن مهارت‌ها استفاده می‌کنم. من خیلی زود متوجه شده‌ام که در به یادسپاری و درک مطلب پیشرفت کرده‌ام و این نتیجه نشان می‌دهد که مهارت‌های مزبور اهمیت دارند و دانش‌آموزان باید هرچه زودتر بر آن‌ها تسلط پیدا کنند.

هیجان نباید کاهش پیدا کند

واقعیت تلخ این است که شور و هیجان خواننده مبتدی چهار یا پنج ساله، بعداً در دوره دبیرستان غالباً به ترس، سردرگمی و عدم اعتماد به نفس تبدیل می‌شود. یقین دارم که ما معلمان می‌توانیم در بهبود توانایی خواندن به همه دانش‌آموزان کمک کنیم، اما در اصل معتقدم که بهبود خواندن در دوره کودکی به همان اندازه که به ذهنیت دانش‌آموز و اعتماد به نفس او مربوط است، به روش تدریس معلم نیز بستگی دارد. در هر برنامه سطح بالا در خواندن، لازم است به هر دو نیاز توجه شود.

• **جی کاپوزی**، مدیر مدرسه آریگان، آریگان، ایلینویز

علاقه دانش‌آموز در اولویت است

معلم شده بودم و به‌عنوان دوست‌دار خواندن از دوران کودکی، حالا مایل بودم که در این علاقه با دانش‌آموزانم شریک شوم. فکر می‌کردم که آن‌ها هم با همان کتاب‌هایی که من در کودکی دوست داشتم به مطالعه علاقه‌مند خواهند شد. ولی بلافاصله با خوانندگان بی‌علاقه‌ای مواجه شدم که تصورشان از خواندن همچون یک کار روزمره بود. فهمیدم که باید آن‌ها را از طریق انتخاب کتاب‌هایی که با فرهنگ و علاقه‌هایشان منطبق است، با خواندن درگیر کنم. با دادن کتاب‌هایی به آن‌ها درباره ورزش و فرهنگ عامه، توانستم آتش اشتیاق به خواندن را در دلشان شعله‌ور کنم، که با این کار توجه آن‌ها به کلاس خواندن معطوف شد. این امر همچنین کمک کرد تا دریابم، که حتی در کلاس درس، دانش‌آموزان به داشتن هدفی برای مطالعه نیاز دارند و ضروری است معلمان در جست‌وجوی راه‌هایی برای درگیر کردن آن‌ها با موضوع باشند.

• **کتی هیکس**، متخصص مطالعات اجتماعی پایه‌های ۱-۱۲، مدرسه دولتی آرلینگتن، ویرجینیا

اگرچه مهارت‌های خواندن به شکل سنتی آن با ارزش هستند، ولی باید مفهومی از خواندن را گسترش دهیم که دانش‌آموزان را برای آینده آماده کند

خوانندگان نوجوان به پشتیبانی مداوم احتیاج دارند

متوجه شده‌ام که ما معلمان آموزش خواندن را درست وقتی متوقف می‌کنیم که کودکان بیشترین نیاز را به آن دارند. ما منابعمان را به سمت پایه‌های ابتدایی سوق می‌دهیم و فرض می‌کنیم اگر دانش‌آموزی در پایه سوم خوب بخواند، در سال‌های بعدی هم در خواندن موفق خواهد بود؛ در حالی که واقعیت چیز دیگری است. بسیاری از دانش‌آموزانی که در دوره ابتدایی در خواندن موفق هستند، در دوره راهنمایی و متوسطه موفق نیستند، زیرا ما خواندن متون پیشرفته‌تر و پیچیده‌تر کتاب‌های غیرداستانی را به آن‌ها آموزش نداده‌ایم. سیاستمداران دوست دارند با دانش‌آموزان مبتدی که در حال یادگیری خواندن هستند، عکس بگیرند، ولی به ندرت دیده شده است با نوجوانی که در پایه سوم ابتدایی و در معرض خطر

ترک تحصیل است عکس داشته باشند.

• **رامونای الوی**، متخصص خواندن دوره دبیرستان، بخش غیردولتی مدرسه لوئیس ویل، تگزاس

باید تعریف خواندن را گسترش دهیم

من به آن دسته از مهارت‌های خواندن علاقه‌مندم که نیازهای دانش‌آموزان امروزی را، در پاسخ‌گویی مناسب به دنیای فردا، برآورده کند. خواندن متون نوشتاری را که و بی‌تحرک با خواندن متون دیجیتال و چند بعدی که سرشار از «فرا ارتباط» است تفاوت زیادی دارد. ما غالباً برای رشد حرفه‌ای معلمان به آن‌ها چگونگی مهارت‌های خواندن و نوشتن به روش سنتی را آموزش می‌دهیم در حالی که این موضوعی نیست که دانش‌آموزان به آن نیاز داشته باشند. اگرچه مهارت‌های خواندن به شکل سنتی آن با ارزش هستند، ولی باید مفهومی از خواندن را گسترش دهیم که دانش‌آموزان را برای آینده آماده کند.

• **کری هارود**، متخصص تکنولوژی آموزش مدرسه فورست هیلز، سینسیناتی، اوهایو

واج‌شناسی کافی نیست

به وضوح استادی را به‌خاطر می‌آورم که جلوی کلاس تربیت معلم ایستاده بود و می‌گفت: «اگر علم واج‌شناسی را بلد باشید می‌توانید به دانش‌آموزان چگونه خواندن را آموزش دهید، زیرا واج‌شناسی همه آن چیزی است که آن‌ها نیاز دارند». از آن پس بود که من، به‌عنوان دانشجوی جوان و بی‌تجربه، با تمام وجود به یادگیری قواعد واج‌شناسی همت گماشتم. حال می‌توانم بگویم اگر چه واج‌شناسی یکی از مؤلفه‌های تعیین کننده در خواندن است، ولی مهارت خواندن از پیچیدگی بیشتری برخوردار است. اگر آنچه را که الان درباره قدرت پرسشگری، برقراری ارتباط با متن و روان‌سازی برای درک بهتر مطلب می‌دانم در آن زمان می‌دانستم، حال تدریسم کاملاً متفاوت بود. خواندن ادبیات تخصصی، تشریح مساعی با همکاران و بحث درباره علم تعلیم و تربیت و یادگیری از طریق فناوری‌ها (ویدیو، وب سایت، شبکه‌های خطی، وبلاگ‌ها و غیره)، همه به من کمک می‌کنند در جریان تحقیقات موجود درباره خواندن قرار گیرم و بتوانم این تحقیقات را به شکلی مؤثر در کلاس درس به اجرا درآورم.

• **آمی کی**، لوکهارت، معلم پایه چهارم، مدرسه پرایس البراتوار، دانشگاه الوای شمال

ترس دانش‌آموزان می‌تواند موجب عقب ماندن آن‌ها شود

دانش‌آموزانی که برای خواندن تلاش می‌کنند اشتیاقی وافر برای بهتر خواندن دارند، ولی این اشتیاق آن‌ها غالباً با احساس ترس شدید و همچنین حقارت همراه است. شناخت این احساسات به منظور اینکه دانش‌آموزان، خوانندگانی قوی‌تر و با

بچه‌ها به بازی با زبان نیاز دارند

وقتی در اوایل دهه ۱۹۸۰ شروع به تدریس کردم به اهمیت واج‌شناسی واقف نبودم. من کاملاً با واج‌آوایی، فعالیت‌های زبانی، و اینکه تا چه حد اظهار علاقه به کتاب اهمیت دارد، آشنا بودم، ولی نمی‌دانستم چه زمانی توانایی تشخیص صداها در یادگیری خواندن نقش ایفا می‌کند. وقتی که تحصیلات تکمیلی خود را در درمان از طریق آموزش شروع کردم، اهمیت شعرهای کودکانه و نقش زبان به‌طور کلی به‌عنوان بخش اصلی مهارت اولیه در خواندن ناگهان بر من روشن شد.

● **پلی مایر**، مدیر درمانگاه، مؤسسه یادگیری و مدرسه روزانه راسکوب، اوکلند، کالیفرنیا

اعتماد به نفس بیشتر بارآیند بسیار ضروری است. هنگامی که دانش‌آموز با مطلب جالبی برخورد می‌کند، حس خوشایندی برای پیشرفت در وی ایجاد می‌شود و به تدریج بر ترس از شکست غلبه پیدا خواهد کرد.

● **جفری مک‌کوی**، معلم مدرسه منطقه متاکتون، نوریس تاون، پنسیلوانیا

بچه‌ها باید احساس امنیت کنند

سال‌ها پیش دانش‌آموزی که به مدت چهار سال در کلاس درس چندپایه من حضور داشت، به پسرخواندگی من درآمد. او دچار اختلال یادگیری بود و علی‌رغم اینکه تمام رویکردهای متفاوتی را که برای دانش‌آموزان دیگر مؤثر بودند، در مورد او آزمایش کردم خواندن را یاد نمی‌گرفت. وقتی قرار شد با من زندگی کند، پسری عصبانی و سرخورده و دانش‌آموزی ناامید بود. سرانجام در پایه هفتم، وقتی که نیازهای اولیه او برای ثبات و امنیت تحقق یافت، توانست به آرامش و ثبات برسد و خواندن را یاد بگیرد. از این مورد دریافتم که برای یادگرفتن، بچه‌ها باید احساس امنیت کنند و مورد توجه و محبت قرار گیرند

● **دبی فیش**، مدیر یادگیری حرفه‌ای، مرکز خدمات آموزشی ایندیانا مرکزی، ایندیانا پولیس، ایندیانا

منبع

Educational Leadership, Reading The Core Skill, March 2012, vol 69, no.6, pages 88-89

